

Opnieuw een gezwollen slanke noordhoren (*Colus jeffreysianus*) van Schiermonnikoog?

Thijs W. de Boer

Summary. A shell of obviously *Colus jeffreysianus* was collected by Laurens Riteco at October 26th, 2011, at the beach of Schiermonnikoog, The Netherlands. In 1986 also a shell of this species was found on this island.

Op 26 oktober 2011 kwam Laurens Riteco 's avonds Schelpenmuseum Paal 14 op Schiermonnikoog binnen met enkele schelpen die hij op de Balg, de meest oostelijke punt van Schiermonnikoog had gevonden. Daarbij was een beschadigde horen van wat in eerste instantie een slanke noordhoren *Colus gracilis* (Da Costa, 1778), leek. Meteen viel wel het sterk gebogen siphokanaal op. Daarnaast mist de top van de schelp de sterk opgeblazen embryonale windingen die kenmerkend zijn voor *C. gracilis*. Verder zijn de windingen licht trapvormig aan de bovenzijde. De hoogte van de schelp bedraagt 45mm; de breedte 20mm. De schelp is blauwgrijs verkleurd en ziet er oud uit.

Al deze kenmerken deden mij meer denken aan een exemplaar van *Colus jeffreysianus* (Fischer, 1868), de gezwollen slanke noordhoren, dan aan *Colus gracilis*, de slanke noordhoren. Zelf heb ik op 17 oktober 1986 op Schiermonnikoog een zwaar beschadigde schelp van *C. jeffreysianus* gevonden (Bruyne, R.H. de & Th.W. de Boer, 2008: 125).

Op grond van foto's van het exemplaar denken ook Rykel de Bruyne en Frank Wesselingh dat het mogelijk een exemplaar van *Colus jeffreysianus* betreft. Koen Fraussen meldt dat het hele soortcomplex nogal variabel is en dat alleen een gave topwinding complete duidelijkheid zou geven. De licht gekanaliseerde suture tussen de windingen wijst volgens hem wel op *C. jeffreysianus*. Wanneer dit inderdaad een gezwollen

slanke noordhoren is, gaat het om het tweede bekende exemplaar van Schiermonnikoog en is het dus een zeer zeldzame vondst. Veel recente informatie over deze soort is te vinden in een artikel in Zeepaard (Dekkema, G., 2011).

Met dank aan Rykel de Bruyne, Frank Wesselingh en Koen Fraussen voor hun visie en Laurens Riteco voor het mogen gebruiken van de schelp voor dit artikeltje.

Literatuur

BRUYNE, R.H. DE & TH.W. DE BOER, 2008. Schelpen van de Waddeneilanden: overzicht van de mariene autochtone weekdieren (Mollusca) en aangespoelde schelpen van de Nederlandse Waddeneilanden Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog (plus incidentele vondsten elders uit het Nederlandse waddengebied) – 's Graveland, Fontaine Uitgevers: 359 pp.

DEKKEMA, G., 2011. Een vondst van de Brede Slanke Noordhoren, *Colus jeffreysianus* (Fischer 1868) op Ameland – Het Zeepaard 71(5/6): 193-196.

Adres van de schrijver

Martjeland 14
9166 LR Schiermonnikoog
www.schelpenmuseum.nl
tw.deboer@knid.nl

De geaderde stekelhoren (*Rapana venosa*) voor het eerst op het Nederlandse strand.

Thijs W. de Boer

Summary. Pieter Kruse collected at December 11th, 2011, an empty shell of the invasive species *Rapana venosa* at the beach between Zandvoort and Bloemendaal, The Netherlands. Despite two records of living animals, caught in the southern North Sea by trawlers in 2005, this is the first record of a beached shell in The Netherlands.

Pieter Kruse uit Heemstede is een verwoed schelpenverzamelaar, maar ook voor andere zaken uit de natuur heeft hij belangstelling. Zijn kamer in De Hartenkamp heeft dan ook veel weg van een natuurmuseum. Tijdens een strandwandeling met zijn vader op zondag 11 december 2011 tussen Zandvoort en Bloemendaal vond hij een schelp die hij niet direct kon thuisbrengen. Navraag bij mede-deskundigen leerde al snel dat het hier om een schelp van de geaderde stekelhoren *Rapana venosa* (Valenciennes, 1846) ging.

De geaderde stekelhoren is een slak die van oorsprong voorkomt in de Gele Zee en de Japanse Zee. Al rond 1940 werd de soort ook ontdekt in de Zwarte Zee en vandaar zette de soort zijn opmars voort: in 1974 werd de soort vastgesteld in de Middellandse Zee (Ghisotti, 1974) en later (1998) ook langs de Atlantische kust van Frankrijk bij Quiberon (Vink & Post, 2005). Inmiddels komt de soort al voor langs de kusten van Uruguay en Argentinië en langs de oostkust van de Verenigde Staten (Lanfranconi et al., 2009). De slak heeft twee kleppigen